

Sygnatura akt I C 68/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2021 roku

Sąd Rejonowy w Sopocie, Wydział I Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Potyraj

Protokolant: Katarzyna Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 października 2021 roku

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko J. J.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej J. J. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 30 000 (trzydzieści tysięcy) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 sierpnia 2020 roku do dnia zapłaty, zastrzegając pozwanej prawo do powoływania się w toku egzekucji zasądzonego od niej świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wartości stanu czynnego spadku po E. M., zmarłym 16 grudnia 2018 roku;

II. zasądza od pozwanej J. J. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 6117 zł (sześć tysięcy sto siedemnaście złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygnatura akt I C 68/21

UZASADNIENIE

Powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. domagał się zasądzenia od pozwanej J. J. kwoty 30 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że jest w posiadaniu weksla wystawionego przez E. M. w dniu 19 lipca 2018 roku na zlecenie (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. na kwotę 30 000 zł, płatnego w dniu 31 lipca 2020 roku. Powodowa Spółka zawarła z E. M. umowę o świadczenie usług konsultingowych z dnia 19 lipca 2018 roku, na podstawie której E. M. zobowiązał się za wynagrodzeniem do świadczenia na rzecz powoda usług konsultingowych celem doprowadzenia do uzyskania przez powoda odszkodowania. Na poczet wynagrodzenia umownego powód wypłacił E. M. zaliczkę w kwocie 30 000 zł, która zgodnie z umową podlegała zwrotowi w przypadku braku uzyskania ostatecznej prawomocnej decyzji właściwego organu o ustaleniu wysokości odszkodowania do dnia 31 lipca 2019 roku. Na zabezpieczenie zwrotu zaliczki strony umowy podpisały deklarację wekslową do weksla własnego z dnia 19 lipca 2018 roku, a E. M. wystawił weksel in blanco. E. M. zmarł 16 grudnia 2018 roku. Spadek po nim nabyła w całości z dobrodziejstwem inwentarza pozwana J. J.. Powód wskazał, że na mocy art. 922 § 1 k.c. J. J. jako spadkobierczyni zleceńbiorky i wystawcy weksla – E. M. – jest zobowiązana do zwrotu zaliczki wynikającej z umowy z dnia 19 lipca 2018 roku, jak również odpowiada za zobowiązanie wekslowe wynikające z podpisu spadkodawcy na wekslu. Powód wezwał pozwaną do zwrotu zaliczki jak również zawiadomił o opatrzeniu weksla z dnia 19 lipca 2018 roku datą płatności, wyznaczając ją na dzień 31 lipca

2020 roku. Pozwana nie wykupiła weksła ani nie zwróciła zaliczki pobranej przez E. M.. Dlatego powód wystąpił na drogę postępowania sądowego.

(pozew – k. 4-7)

Nakazem zapłaty z dnia 18 stycznia 2021 roku Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Sopocie wydanym w postępowaniu upominawczym uwzględnił żądanie pozwu w całości.

(nakaz zapłaty – k. 39)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana J. J. wniosła sprzeciw, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu w całości.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana przyznała, że jest spadkobierczynią E. M. i przed jego śmiercią pozostawała z nim w nieformalnym związku. Wskazała jednak, że nie miała wiedzy o zobowiązaniu pomiędzy E. M. a powodem i dowiedziała się o nim dopiero z wezwania otrzymanego od powoda z dnia 17 czerwca 2020 roku. W ocenie pozwanej umowa zawarta przez powoda z E. M. winna zostać zakwalifikowana jako umowa o świadczenie usług, do której zastosowanie miałyby przepisy k.c. o umowie zlecenia. W ocenie pozwanej, głównym założeniem tej umowy jest należyta staranność, a nie rezultat, nadto ustawodawca przewidział możliwość wręczenia zleceniobiorcy zaliczki na poczet poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem zlecenia. Ponieważ powód nie przedstawił żadnych dowodów, które świadczyłyby o nienależytym wykonywaniu zlecenia przez E. M., to zdaniem pozwanej nie wykazał podstaw żądania zwrotu zaliczki. Pozwana wskazała również na § 8 umowy przewidujący zwolnienie stron umowy z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków umownych wynikających z działania siły wyższej i dodała, że niewątpliwie siłą wyższą jest pandemia wirusa (...)19, z powodu której pozwana od dnia 17 czerwca 2020 roku pozostaje w znacznie pogorszonej sytuacji finansowej.

(sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 41-44)

W toku procesu Sąd uprzedził strony o możliwości kwalifikacji prawnej roszczenia powoda z art. 495 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Ustosunkowując się do takiej możliwości kwalifikacji roszczenia powoda pełnomocnik pozwanej w piśmie z dnia 21 lipca 2021 roku wskazał na bepodstawność takiego roszczenia. Pełnomocnik pozwanej wskazał, że roszczenie powoda o zwrot zaliczki nie istniało w chwili śmierci E. M., lecz dopiero po jego śmierci, gdy faktem stało się to, że E. M. powierzonego mu zlecenia nie wykona. W związku z tym w skład spadku po E. M. nie wchodzi zobowiązanie do zwrotu zaliczki na rzecz powoda.

(pismo pełnomocnika pozwanej z 21 lipca 2021 roku – k. 87)

W odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powoda podtrzymał żądanie pozwu. Podkreślił, że zaliczka wypłacona na rzecz E. M. wbrew twierdzeniom pozwanej nie stanowiła zaliczki na wydatki w rozumieniu art. 743 k.c., ale część wynagrodzenia umownego za sukces (§ 3 pkt 3.1 umowy). Strona powodowa wskazała, że podstawą roszczenia o zwrot zaliczki jest treść § 3 pkt 3.5 umowy, które jako zobowiązanie pieniężne na mocy art. 922 § 1 k.c. wchodzi w skład spadku. Dodatkowo jako podstawę żądania powód wskazał również zobowiązanie wekslowe z sola weksła in blanco podpisanego własnoręcznie przez poprzednika prawnego pozwanej w dniu 19 lipca 2018 r., które przeszło na pozwaną w drodze dziedziczenia.

(pismo pełnomocnika powoda z dnia 27 lipca 2021 roku – k. 91-94)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 lipca 2018 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jako Zleceniodawca jako Zlecenioborca zawarła z E. M. umowę o świadczenie usług konsultingowych. Na podstawie tej umowy Zlecenioborca zobowiązał się

do świadczenia usług konsultingowych w zakresie uzyskania przez Zleceniodawcę odszkodowania za działkę (...), która stanowi rezerwę pod drogę (ul. (...)), a która to działka została wydzielona prawomocnymi decyzjami podziałowymi: Decyzja nr (...) z dnia 02.09.2013 r., Decyzja nr (...) z dnia 02.09.2013 r., Decyzja nr (...) z dnia 02.09.2013 r., Decyzja nr (...) z dnia 02.09.2013 r., Decyzja nr (...) z dnia 02.09.2013 r., Decyzja nr (...) z dnia 02.09.2013 r., Decyzja nr (...) z dnia 02.09.2013, wydanymi przez Prezydenta Miasta Stołecznego W., a podpisane przez Naczelnika Delegatury Biura (...) w D. W., Pana J. R. (§ 1.1 umowy). Strony ustaliły, że uzyskanie przez Zleceniobiorcę prawomocnej decyzji właściwego organu o ustaleniu wysokości odszkodowania nastąpi w terminie nie później niż do 31 lipca 2019 roku (§ 2 umowy).

Strony ustaliły, że Zleceniobiorca otrzyma wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 10% otrzymanego przez Zleceniodawcę odszkodowania po uzyskaniu odszkodowania za działkę opisaną w § 1 ust. 1.1 umowy na mocy prawomocnej i ostatecznej decyzji właściwego organu.

Zleceniodawca zobowiązał się do udzielenia Zleceniobiorcy zaliczki na poczet wykonania usług opisanych w § 1 ust. 1.1 umowy w wysokości 30 000 zł. Kwota zaliczki miała być zaliczona na poczet wynagrodzenia prowizyjnego określonego w § 3 ust. 3.1. umowy. Natomiast w wypadku braku uzyskania ostatecznej i prawomocnej decyzji właściwego organu o ustaleniu wysokości odszkodowania w terminie określonym w niniejszej umowie Zleceniobiorca zobowiązał się do zwrotu zaliczki bez dodatkowego wezwania w terminie 7 dni (§ 3 ust. 3.5 zd. 1 umowy). Strony ustaliły również, że jeżeli przed terminem opisanym w paragrafie 2 umowy Zleceniobiorca uzyska informacje lub decyzje, z której/których wynikać będzie niemożność uzyskania ostatecznej i prawomocnej decyzji właściwego organu o ustaleniu wysokości odszkodowania, zwróci bez dodatkowego wezwania w terminie 7 dni od dnia uzyskania powyższej informacji lub decyzji Zaliczkę określoną w ust. 3.4 oraz wystawi i przekaże Zleceniodawcy fakturę korygującą w tym terminie.

(dowód: umowa k. 12-14)

Na zabezpieczenie wiarygodności obejmujących zwrot zaliczki wynikającej z zawartej między stronami umowy z dnia 19 lipca 2018 roku w zakresie opisanym w § 3 tejże umowy E. M. wystawił sola weksel in blanco na zlecenie (...) Sp. z o.o. Strony podpisały deklarację wekslową, w której wystawca upoważnił (...) Sp. z o.o. w S. do uzupełnienia powyższego weksla gwarancyjnego in blanco w ciągu 7 dni od doręczenia pisemnego wezwania do zapłaty przez wpisanie na wekslu daty płatności, sumy wekslowej odpowiadającej kwocie niezapłaconej należności, powiększonej o odsetki ustawowe oraz koszty związane z dochodzeniem należności, jednak nie wyższej niż 40 000 zł oraz miejsca płatności.

(dowód: k. 16-16v – deklaracja wekslowa, k. 17 – weksel in blanco)

E. M. zmarł 16 grudnia 2018 roku.

(okoliczność bezsporna)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 19 czerwca 2019 roku w sprawie II Ns 30/19 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie stwierdził, że spadek po E. M., zmarłym 16 grudnia 2018 roku w W., mającym tam ostatnie miejsce zwykłego pobytu, na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 4 stycznia 2015 roku nabyła w całości z dobrodziejstwem inwentarza J. J..

(dowód: k. 18 – odpis postanowienia w sprawie II Ns 30/19)

Pismem z dnia 17 czerwca 2020 roku powód wezwał pozwaną J. J. do zwrotu zaliczki uiszczonej przez powoda na rzecz E. M. na mocy zawartej pomiędzy stronami umowy o świadczenie usług konsultingowych z dnia 19 lipca 2018 r. w terminie do dnia 01 lipca 2020 roku jak również zawiadomił o opatrzeniu weksla z dnia 19 lipca 2018 roku datą płatności, wyznaczając ją na dzień 31 lipca 2020 roku. Pozwana nie wykupiła weksla ani nie zwróciła zaliczki pobranej przez E. M.. Dlatego powód wystąpił na drogę postępowania sądowego.

(dowód: k. 20-21 – wezwanie do zwrotu zaliczki z dowodem nadania)

Pismem z dnia 20 lipca 2020 roku powód wezwał pozwaną J. J. jako spadkobierczynię wystawcy weksla w trybie wynikającym z ust. 3 Deklaracji wekslowej i zawiadomił o opatrzeniu weksla wystawionego dnia 19 lipca 2018 roku datą płatności, wyznaczając ją na dzień 31 lipca 2020 roku płatną w siedzibie Spółki w S. adres: ul. (...), (...)-(…) S.. Powód poinformował pozwaną, że przedstawienie weksla do zapłaty nastąpi w miejscu płatności weksla w dniu zapłaty, tj. w siedzibie Spółki dnia 31 lipca 2020 roku o godz. 10:00.

(dowód: k. 23-24 – wezwanie spadkobierczyni wystawcy weksla oraz zawiadomienie o opatrzeniu weksla datą płatności z dowodem nadania)

W dniu 31 lipca 2020 roku powód uzupełnił weksel in blanco wystawiony przez E. M. poprzez opatrzenie go datą płatności 31 lipca 2020 roku i sumę wekslową 30 000 zł.

(dowód: k. 11 – wypełniony weksel)

Pozwana J. J. nie zareagowała na powyższe wezwania. Ani E. M. przed śmiercią, ani pozwana nie dokonali zwrotu zaliczki pobranej na podstawie umowy z dnia 19 lipca 2018 roku o świadczenie usług konsultingowych na rzecz powoda ani w całości ani w części.

(okoliczności niesporne)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów oraz zeznań stron.

Sąd zważył, że autentyczność i wiarygodność dokumentów prywatnych zaoferowanych przez strony w postaci umowy z dnia 19 lipca 2018 roku, deklaracji wekslowej, odpisu weksla in blanco przed wypełnieniem, weksla uzupełnionego, wezwań kierowanych do pozwanej nie była kwestionowana przez żadną ze stron ani nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd uznał za wiarygodny dokument urzędowy w postaci postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 19 czerwca 2019 roku w sprawie II Ns 30/19 w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po E. M.. Dokument ten koresponduje z wydrukiem z Rejestru Spadkowego. Nadto, jako dokument urzędowy korzysta z domniemania prawdziwości i autentyczności na mocy art. 244 k.p.c.

Sąd nie miał podstaw, by kwestionować wiarygodność wydruków dokumentów bankowych dołączonych do pisma procesowego strony pozwanej z dnia 25 sierpnia 2021 roku. Sąd uznał jednak, iż na podstawie tych dokumentów nie można ustalić okoliczności, na którą powołuje się strona pozwana, tj. tego, że E. M. zużył zaliczkę i po stronie pozwanej brak jest wzbogacenia. Wydruki wyciągu z rachunku bankowego E. M., na który wpłynęła zaliczka wypłacona przez powoda potwierdzają jedynie, że zaliczka w kwocie 30 000 zł wpłynęła na rachunek bankowy E. M. oraz że tymi środkami E. M. dysponował, wypłacając je w gotówce lub dokonując ich transferu. Nie jest to wystarczające do stwierdzenia, że środki te zostały przez niego zużyte. Z zeznań pozwanej wynika, iż ona nie wie co się z tymi środkami stało, na co zostały przeznaczone, tym bardziej więc na podstawie samego wyciągu nie można stwierdzić, że środki te zostały już zużyte. Z kolei dokument z banku (...) S.A. z 17 września 2021 (k. 133) potwierdza, iż bank prowadził dwa rachunki bankowe na rzecz E. M. oraz że wierzytelność banku z tytułu umowy rachunku bankowego jednego z nich została przez bank zbyta na rzecz firmy windykacyjnej. Powyższe potwierdza jedynie, że E. M. miał jakieś zobowiązanie wobec w/w banku, natomiast nie dowodzą, że wyzbył się wzbogacenia z tytułu zaliczki.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania B. O. – Prezesa Zarządu powodowej Spółki słuchanego w charakterze strony. Zeznania te były rzeczowe, konkretne, wewnętrznie spójne, szczegółowe. W części dotyczącej zamiaru stron i celu umowy oraz charakteru zaliczki wypłaconej na podstawie umowy E. M. zeznania strony powodowej znalazły potwierdzenie w wyraźnym brzmieniu samej umowy. Sąd zważył, że strona powodowa wskazała, że przedmiotem usługi (...) miało być doprowadzenie do sprzedaży działki, podczas gdy treść umowy wskazuje na to, że E. M. zobowiązał się do uzyskania dla powoda odszkodowania za działkę stanowiącą rezerwę pod drogę. Sąd uznał, że

w tym zakresie zeznania strony powodowej są nieprecyzyjne i okoliczność dokładnego zobowiązania E. M. Sąd ustalał na podstawie treści umowy. Jednak ta niedokładność, stanowiąca swego rodzaju uproszczenie, nie podważała wiarygodności zeznań strony powodowej w całym zakresie. Co do faktu nieosiągnięcia celu umowy oraz braku zwrotu zaliczki przez Zleceniobiorcę czy pozwaną zeznania powoda dotyczyły okoliczności niespornych, niekwestionowanych przez stronę pozwaną.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania pozwanej J. J., które były szczere, spontaniczne. Sąd dał wiarę pozwanej, iż o umowie zawartej przez powoda z E. M. pozwana dowiedziała się po otrzymaniu wezwania od powoda do zwrotu zaliczki oraz że w skład spadku po E. M. nie wchodziły oszczędności rzędu 30 000 zł w gotówce lub na rachunku bankowym, tylko mieszkanie, garaż i samochód. Sąd zważył, że w pozostałym zakresie zeznania pozwanej nie dały podstaw do poczynienia stanowczych ustaleń faktycznych Sądu. Pozwana bowiem wyraźnie sama przyznawała, że nie wie, co się stało z zaliczką pobraną przez E. M., nie wie, czy po E. M. zostały jakieś niezakończone sprawy związane z jego działalnością.

W świetle tak ocenionego materiału dowodowego Sąd uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd zważył, że w pierwszej kolejności powód zgłosił roszczenie z weksla o zapłatę kwoty 30 000 zł, powołując się na uzupełniony weksel in blanco, wystawiony przez poprzednika prawnego pozwanej. Dla powstania zobowiązania z tytułu weksla in blanco konieczne jest bowiem umieszczenie podpisu na blankiecie wekslowym z wolą zaciągnięcia zobowiązania wekslowego oraz wydanie go drugiej stronie (por. m.in. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 02 maja 1935 r., III C 138/34, (...) 1936, s. 151). W niniejszej sprawie bezsporny między stronami był fakt podpisania przez E. M. weksla in blanco i wręczenia go stronie powodowej. Ze względu na treść umowy o świadczenie usług konsultingowych z dnia 19 lipca 2018 roku, na mocy której E. M. jako Zleceniobiorca zobowiązał się do wystawienia weksla in blanco w celu zabezpieczenia roszczeń powoda o zwrot zaliczki wypłaconej na podstawie umowy, wynika, iż E. M., podpisując weksel, działał z pełną świadomością co do skutków prawnych tej czynności i w celu zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Należy również podkreślić, iż wola zaciągnięcia zobowiązania wekslowego wystawcy ani autentyczność jego podpisu na blankiecie weksla nie była między stronami sporna.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282, dalej powoływana jako „Pr.w.”) wystawca weksla odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Wystawcą weksla w niniejszej sprawie był E. M., który zmarł przed uzupełnieniem weksla. Zobowiązanie wekslowe E. M. jako wystawcy weksla jest zobowiązaniem majątkowym dziedzicznym. Zobowiązanie to przeszło zatem na pozwaną J. J. jako spadkobierczynię E. M..

Podkreślić należy, iż wystawienie weksla in blanco w celu zabezpieczenia wykonania umowy między stronami stosunku wekslowego (w tym przypadku tytułu zwrotu zaliczki wypłaconej na podstawie umowy z dnia 19 lipca 2018 roku o świadczenie usług konsultingowych) nie skutkuje umorzeniem zobowiązania umownego. Istnieją zatem równoległe dwa stosunki prawne między tymi samymi stronami w postaci stosunku wekslowego i stosunku podstawowego z tytułu umowy. W doktrynie dominuje pogląd, iż zobowiązanie wekslowe ma charakter samoistny względem zobowiązania ze stosunku podstawowego (A. S., „Obieg weksla in blanco“, (...) 1991, nr 10, s. 164). Szczególny charakter weksla gwarancyjnego polega na tym, iż jest on ściśle związany z dodatkową umową zawartą pomiędzy wystawcą a remitentem i rodzi zobowiązanie kauzalne a nie abstrakcyjne. Stosunek podstawowy może mieć zatem wpływ na ważność stosunku wekslowego.

Sąd zważył, iż strona pozwana nie zgłaszała zarzutu wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z porozumieniem. Sąd nie dopatrył się również podstaw do kwestionowania prawidłowości uzupełnienia weksla in blanco. W niniejszej sprawie weksel został przez powoda wypełniony wyłącznie na sumę odpowiadającą kwocie udzielonej wystawcy weksla zaliczki tj. na sumę 30 000 zł, mimo iż deklaracja wekslowa przewidywała możliwość uzupełnienia weksla na kwotę do 40 000 zł, obejmującą zaliczkę podlegającą zwrotowi i koszty związane z jej odzyskaniem. Deklaracja wekslowa upoważniała powoda do uzupełnienia weksla w ciągu 7 dni od doręczenia pisemnego wezwania do zapłaty i ten warunek również został przez powoda spełniony, bowiem powód uzupełnił weksel po wezwaniu pozwanej do zapłaty. Z deklaracji wekslowej wynika, iż weksel gwarancyjny został wystawiony na zabezpieczenie wierzytelności obejmującej

zwrot zaliczki. Z kolei umowa stron w § 3 ust. 3.5 wyraźnie przewidywała obowiązek zwrotu zaliczki po stronie Zleceniobiorcy w razie nieosiągnięcia celu umowy (uzyskanie prawomocnej i ostatecznej decyzji właściwego organu o ustaleniu odszkodowania za działkę stanowiącą rezerwę pod drogę) w ustalonym terminie albo w momencie gdy okaże się wcześniej, że osiągnięcie celu umowy jest niemożliwe.

Bezsporne między stronami było, iż E. M. nie zrealizował celu umowy z dnia 19 lipca 2018 roku, tj. nie uzyskał na rzecz powoda ostatecznej i prawomocnej decyzji właściwego organu o ustaleniu odszkodowania za działkę nr (...) określoną dokładnie w umowie. E. M. zmarł przed terminem spełnienia tego zobowiązania, tj. przed 31 lipca 2019 roku. W ocenie Sądu z uwagi na to, iż zobowiązanie do świadczenia usług przez E. M. dotyczyło podkreślonym w preambule umowy umiejętności i kompetencji osobistych Zleceniobiorcy, to zobowiązanie wygasło z chwilą śmierci Zleceniobiorcy i nie weszło w skład spadku po E. M.. Natomiast zobowiązanie majątkowe do zwrotu zaliczki weszło w skład spadku po E. M. i obciąża pozwaną jako jego spadkobierczynię.

Sąd zważył, iż zgodnie z art. 495 § 1 k.c. jeśli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności, strona, która miała to świadczenie spełnić, nie może żądać świadczenia wzajemnego, a w wypadku, gdy je już otrzymała, obowiązana jest do zwrotu według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Pozwana nie ma obowiązku spełnić świadczenia osobistego, tj. usługi konsultingowej na rzecz powoda, który to obowiązek stał się niemożliwy do realizacji wskutek śmierci Zleceniobiorcy i wygasł z chwilą jego śmierci. Natomiast ma obowiązek zwrócić uzyskaną przez Zleceniobiorcę zaliczkę w kwocie 30 000 zł na podstawie art. 495 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Sąd nie uwzględnił zarzutu strony pozwanej, iż zaliczka została przekazana Zleceniobiorcy na poczet wydatków związanych z wykonaniem zlecenia oraz że z uwagi na charakter umowy o świadczenie usług i brak dowodu nienależytej staranności po stronie Zleceniobiorcy przy wykonywaniu usługi, zaliczka ta nie podlega zwrotowi. Sąd zważył, iż z wyraźnego brzmienia umowy wynika, iż miała ona charakter umowy rezultatu, tj. Zleceniobiorca zobowiązał się do podjęcia różnorodnych czynności w celu osiągnięcia określonego rezultatu – uzyskania prawomocnej i ostatecznej decyzji o odszkodowaniu za działkę nr (...) opisaną precyzyjnie w umowie w terminie do dnia 31 lipca 2019 r. Strony wyraźnie ustaliły, że Zleceniobiorcy będzie przysługiwać wynagrodzenie wyłącznie za osiągnięcie w/w rezultatu, używając wprost w § 3 ust. 3.1 umowy sformułowania „wynagrodzenie netto za sukces (wynagrodzenie prowizyjne)” i określając wysokość wynagrodzenia na 10% kwoty uzyskanego dla powoda odszkodowania. Oznacza to, iż Zleceniobiorca podjął się świadczenia usług na rzecz powoda z ryzykiem nieotrzymania żadnego wynagrodzenia za te czynności w przypadku nieosiągnięcia w/w rezultatu w umówionym terminie. Na poczet tego wynagrodzenia powód udzielił Zleceniobiorcy zaliczki w kwocie 30 000 zł. W treści umowy brak jest jakichkolwiek podstaw, by ustalić, że zaliczka ta miała stanowić zaliczkę na wydatki związane z wykonywaniem zlecenia. Przeciwnie wyraźnie wskazano, że jest to zaliczka na poczet wynagrodzenia, która w razie wypłaty wynagrodzenia prowizyjnego miała być zaliczona w jego poczet, a w razie braku podstaw do wypłaty wynagrodzenia (nieosiągnięcia lub niemożliwości osiągnięcia umówionego rezultatu) podlegała zwrotowi. Zgodnie z wolą stron wyrażoną w umowie za świadczenie usług z dochowaniem należytej staranności Zleceniobiorcy nie przysługiwało wynagrodzenie, o ile nie osiągnięto uzgodnionego rezultatu. Zatem ani Zleceniobiorca ani jego spadkobierczyni nie byli uprawnieni do jakiegokolwiek części wynagrodzenia z racji świadczonych przez Zleceniobiorcę usług ani do zatrzymania zaliczki.

Sąd uznał, że nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut strony pozwanej, iż z uwagi na siłę wyższą w postaci pandemii C.-19 pozwana nie ponosi odpowiedzialności za wykonanie umowy wobec powoda. Po pierwsze, strona pozwana w żaden sposób nie uprawdopodobniła nawet, że z powodu pandemii sytuacja zarobkowa czy majątkowa pozwanej się zmieniła. To twierdzenie pozostało całkowicie gołosłowne. Nadto, nie wykazała żadnego związku między pandemią koronawirusa a niemożnością wykonania obowiązku zwrotu zaliczki na rzecz powoda.

W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała również przesłanek wygaśnięcia obowiązku zwrotu zaliczki stosownie do dyspozycji art. 409 k.c. Pozwana powołała się na brak po jej stronie wzbogacenia. Z uwagi na to, iż do roszczenia o zwrot zaliczki na podstawie art. 495 § 1 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, Sąd

analizował, czy pozwana może powołać się na art. 409 k.c. Zgodnie z tym przepisem, obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywają się korzyści lub zużywając ją powinien być liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Sąd zważył, że pozwana w swoich zeznaniach wskazała, że w skład spadku po E. M. nie wchodziły żadne oszczędności w gotówce czy na rachunku bankowym, tylko mieszkanie, garaż i samochód. Pozwana przedstawiła również wyciąg z jednego z rachunków bankowych E. M., z którego wynika, że po wpływie zaliczki w kwocie 30 000 zł na rachunek bankowy E. M., dysponował on tymi środkami na rachunku, wypłacając je w gotówce lub dokonując ich transferu. Jak już wskazano przy ocenie tego dowodu, nie jest to wystarczające do stwierdzenia, że środki te zostały przez E. M. zużyte w ten sposób, że nie jest on wzbogacony. Brak jest bowiem dowodu, co z gotówką lub wytransferowanymi środkami zostało zrobione. Ciężar dowodu braku wzbogacenia obciążał zgodnie z regułą określoną w art. 6 k.c. pozwaną. W ocenie Sądu pozwana temu ciężarowi nie sprostała. Dlatego Sąd nie miał podstaw do ustalenia, że E. M. wyzbył się kwoty 30 000 zł zaliczki w ten sposób, że nie był wzbogacony. Nadto, z uwagi na treść umowy stron E. M. jak i pozwana jako jego spadkobierczyni winni byli liczyć się z obowiązkiem zwrotu zaliczki, co wyklucza możliwość powołania się na przepis art. 409 k.c.

Reasumując, powodowi na podstawie art. 495 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w zw. z art. 922 § 1 k.c. przysługiwało wobec pozwanej roszczenie o zwrot zaliczki w kwocie 30 000 zł, które do dnia zamknięcia rozprawy nie zostało zaspokojone.

Powód nie naruszył więc w żadnym razie postanowień deklaracji wekslowej i w sposób prawidłowy uzupełnił weksel in blanco wystawiony przez E. M.. Wobec wykazania zasadności roszczenia powoda ze stosunku podstawowego o zwrot zaliczki na podstawie art. 495 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c., nie było podstaw do kwestionowania ważności roszczenia o zapłatę weksla gwarancyjnego in blanco z dnia 19 lipca 2018 roku.

Z powyższych względów na podstawie art. 495 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w zw. z art. 9 pr.w. w zw. z art. 922 § 1 k.c. Sąd zasądził od pozwanej J. J. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 30 000 złotych.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego Sąd orzekł na podstawie art. 481 §§ 1 i 2 k.c. Sąd zważył, iż termin płatności weksla z dnia 19 lipca 2018 roku został oznaczony na dzień 31 lipca 2020 roku. W tej dacie wymagalne również było roszczenie o zwrot zaliczki ze stosunku podstawowego. Roszczenie z art. 495 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. było wymagalne na podstawie art. 455 k.c. co najmniej od daty wezwania pozwanej do zwrotu zaliczki, tj. od dnia 16 lipca 2020 r. (wezwanie z dnia 17 czerwca 2020 r. - k. 20 doręczono pozwanej dnia 15 lipca 2020 r. - k. 22v). W tej sytuacji w żądanym przez powoda okresie od dnia 01 sierpnia 2020 roku pozwana pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego w kwocie 30 000 zł. Dlatego Sąd na podstawie art. 481 §§ 1 i 2 k.c. Sąd zasądził od pozwanej odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 30 000 zł od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia zapłaty.

Sąd uwzględnił okoliczność, iż za powyższe zobowiązanie pozwana była odpowiedzialna jako spadkobierczyni E. M., która nabyła spadek po nim z dobrodziejstwem inwentarza. Dlatego na podstawie art. 319 k.p.c. zastrzegł pozwanej prawo do powoływania się w toku egzekucji zasądzonego od niej świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wartości stanu czynnego spadku po E. M., zmarłym 16 grudnia 2018 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Z uwagi na uwzględnienie powództwa, Sąd obciążył kosztami procesu pozwaną jako stronę przegrywającą. Pozwana poniosła koszty swego zastępstwa procesowego. Była jednak zobowiązana do zwrotu kosztów procesu poniesionych przez powoda. Na koszty procesu poniesione przez powoda składały się: opłata od pozwu w kwocie 1500 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego adwokatem w kwocie 4500 zł (ustalone na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800) i obejmujące kwotę 3600 zł wynagrodzenia za prowadzenie sprawy oraz 900 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego), opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, opłata od wniosku o zabezpieczenie w kwocie 100 zł. Łącznie suma kosztów procesu poniesiona przez powoda i podlegająca zwrotowi przez

pozwaną obejmowała więc kwotę 6117 zł. Od powyższej kwoty Sąd ponadto zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.